

MATBAACILIK ALANI

AMAÇ

Bu faaliyet sonucunda matbaacılık alanındaki meslekleri tanıyabileceksiniz.

A. ALANIN MEVCUT DURUMU VE GELECEĞİ

Bilginin gelecek kuşaklara aktarılması, çoğaltılması, yayılması matbaacılığın bulunması ile olmuştur. Kitaplar, dergiler, gazeteler, broşürler, afişler, ambalajlar matbaacılık alanının ürettiği ürünlerdir.

Bilgisayar ve bilgi teknolojileri alanındaki hızlı gelişim matbaacılık sektörünü de olumlu yönde etkilemiştir. Matbaacılık alanında bilgisayarı ve otomatik matbaa makineleri kullanmasını bilen nitelikli iş gücüne gereksinim her geçen gün artmaktadır.

Matbaacılık; tasarım, baskı öncesi, baskı ve baskı sonrası bölümlerinden oluşmaktadır. Bilgisayar ve iletişim teknolojileri bu bölümlerin hepsinde çok yoğun olarak kullanılmaktadır.

İnsanların kültürel ihtiyacı olan kitap, dergi, gazete vb. basılı ürünlerin oluşturulması ile imalat ve üretim sektörünün ihtiyaç duyduğu ambalajların üretilmesi, baskısının yapılması matbaacılığın çalışma alanlarıdır.

Ülkemizde kamuya ve özel sektöre ait birçok matbaa işletmesi bulunmaktadır.

ZİYARET EDİN

Çevrenizde ki matbaa işletmelerini ziyaret ederek matbaacılık alanı hakkında bilgi alabilirsiniz.

B. ALANIN KAPSADIĞI MESLEKLER

- Matbaa ve Ajans Grafikerliği
- Ambalaj Geliştiriciliği
- Baskı Öncesi Operatörlüğü
- Ofset Baskı Operatörlüğü
- Tıpo Baskı Operatörlüğü
- Serigrafi Baskı Operatörlüğü
- Tifdruk Baskı Operatörlüğü
- Flekso Baskı Operatörlüğü
- Tampon Baskı Operatörlüğü
- Ciltçi
- Ambalaj Üretim Operatörlüğü

MATBAA VE AJANS GRAFİKERLİĞİ

Tanımı

Matbaalarda veya reklâm tanıtım ajanslarında basılı materyal üretiminde kendisine tarif edilen işi, dizgi ve grafik aşamasına ve belirli bir süre içinde bilgisayar ortamında uygulama ve baskıya hazır hale getirme becerisine sahip elemandır.

Görevleri

- İşin süreçlerini planlamak.
- İşin konusuna göre tasarım öğelerini belirlemek.
- Temel grafik tasarımı yapmak .
- Masa üstü yayıncılık işlemlerini yapmak.
- Ürünü görselleştirmek.
- Ürünlerin baskı için gerekli montajını yapmak.
- Genel baskı üretim sürecini organize etmek.
- İş başı meslekî eğitim faaliyetlerine katılmak.

AMBALAJ GELİŞTİRİCİ

Tanımı

Çeşitli ambalaj üretimi yapan firmalarda ambalaj üretiminde kendisine tarif edilen işi, bilgisayar ortamında ambalajın teknik ve görsel üç boyutlu tasarımını yapan, montajını hazırlayan, bıçak kalıbını belirli bir süre içinde üretime hazır hale getirme becerisine sahip meslek elamanıdır.

Görevleri

- İşin süreçlerini planlamak.
- Bilgisayar destekli teknik tasarımı uygulamak.
- Bilgisayar destekli görsel tasarım uygulamak.
- Bilgisayar destekli maket hazırlamak.
- Bilgisayarda montaj yapmak.
- Bilgisayarda kesim kalıbı hazırlamak.
- İş başı meslekî eğitim faaliyetlerine katılmak.

BASKI ÖNCESİ OPERATÖRLÜĞÜ

Tanımı

Kendilerine verilen orijinalerin taranması, montajının yapılması, bilgisayardan film çıkış veya kalıp çıkışlarını belirli bir süre içinde yaparak baskıya hazır hale getirme bilgi ve becerisine sahip elemandır.

Görevleri

- Orijinallerden tarayıcı ile tarama yapmak.
- Bilgisayar destekli film çıkışı hazırlığı yapmak.
- Bilgisayarda montaj yapmak.
- Film çıkışı almak.
- Bilgisayardan kalıba sistemini(Computer To Plate) kullanmak.
- Geleneksel yöntemle montaj hazırlamak.
- Geleneksel yöntemle kalıp hazırlık yapmak.
- Mesleki eğitim faaliyetlerine katılmak

C . MESLEK ELEMANLARINDA ARANAN ÖZELLİKLERİ

Matbaa ve ajans grafikerliği, ambalaj geliştirici, baskı öncesi operatörlüğü alanında çalışmak isteyenler;

Estetik görüş sahibi, güzel sanatlara karşı ilgili olan, hayal gücü zengin, yaratıcı, kişiler olmalıdır. Matbaa ve ajans grafikerleri yeniliklere açık, teknolojiyi yakından izleyen, şekil ve uzay ilişkilerini görebilen, görsel ve mekansal zeka türünü yoğun olarak kullanabilen kişilerdir. Renk ve şekilleri en ince ayrıntıları ile algılayabilmelidir. Dikkatini belli bir noktaya yoğunlaştırabilen bu kişiler sabırlı bir şekilde çalışmalıdırlar. İnsan ilişkilerinde başarılı kimseler olmaları gerekir.

DÜŞÜNÜN

Mezuniyet kutlamaları için afiş tasarlamak görevi size verilse nasıl bir çalışma yaparsınız?

D. ÇALIŞMA ORTAMI VE KOŞULLARI

Matbaa ve ajans grafikerliği, ambalaj geliştirici, baskı öncesi operatörlüğü alanında çalışmak isteyenlerin; zamanlarının büyük bir kısmını matbaanın baskı öncesi hazırlık bürolarında, bilgisayar karşısında çalışarak geçirirler.

Bazı çalışmalar için fotoğraf stüdyolarında ve açık alanlarında fotoğraf çekimlerinde bulunurlar. Bilgisayarda hazırladığı işlerin, baskı ve baskı sonrası süreçlerini takip etmek için matbaanın üretim kısımlarında çalışırlar. Müşterilerle iletişim hâlinde olması gereken kimi durumlarda onları ziyaret ederler.

E. İŞ BULMA İMKÂN LARI

Matbaa ve ajans grafikerliği, ambalaj geliştirici, baskı öncesi operatörlüğü alanında çalışmak isteyenler; orta ve büyük ölçekli matbaa ve yayın kuruluşlarında; kitap ,gazete, dergi, afiş ve broşür tasarım süreçlerinde çalışırlar. Tanıtım sektöründe basılı materyaller üretimi alanında çalışırlar. Eğitimli ve kendisini geliştirmiş olanların iş bulma olanağı daha fazladır.

Toplumumuzun sanayi toplumuna geçiş aşamasında olmasından dolayı birçok ürün kendi ülkemizde üretilmeye başlanmıştır. Bu malların gerek iç ve gerekse dış piyasada pazar bulması iyi bir reklâm, ambalaj sorununu beraberinde getirmektedir. Bu alanda çalışacak eğitimli elamana her zaman ihtiyaç vardır.

Matbaa sektörünün yaygın olduğu bölgelerde, matbaa ve ajans grafikeri, ambalaj geliştirici,baskı öncesi operatörü olarak çalışma imkânı vardır.Kamu kuruluşlarında çalışma imkânları da her zaman vardır.

TIKLAYIN

Bu mesleklerle ilgili ayrıntılı bilgi için web siteleri.

- <http://www.tef.gazi.edu.tr/sayfalar/matbaa/matbaa.html>
- <http://www.tef.marmara.edu.tr/matbaa/>
- <http://www.matbaaturk.org>
- www.ambalajtasarimi.com/

F. EĞİTİM VE KARİYER İMKÂN LARI

Meslek lisesi eğitimi sonrasında meslek yüksek okullarının Matbaacılık, Matbaacılık ve Baskı Teknikleri, Fotoğrafçılık, Fotoğrafçılık ve Kameramanlık, Matbaacılık, Serigrafi alanlarına sınavsız geçiş hakları vardır.

ÖSS’de kendi alanlarında E.A. puan türü ile Matbaa Öğretmenliği lisans programını tercih ederler.

Özel yetenek sınavı ile öğrenci alan Baskı Sanatları, Cilt, Grafik, Grafik Tasarım, Grafik Öğretmenliği, Grafik Tasarımı programlarına yönelebilirler.

OFSET BASKI MAKİNESİ OPERATÖRLÜĞÜ**Tanımı**

Hazırlanmış baskı kalıplarını makineye bağlayan, baskı ile ilgili ayarları ve baskı çıkış ayarlarını yapan, baskı sürecini kontrol eden, baskı bitiminde makinenin periyodik temizlik ve bakımını yapan, malzeme ve makine bilgisine sahip, ofset baskı araç gereç ve ekipmanlarını kullanan kişidir.

Görevleri

- Üretim sürecinin planlamasını yapmak.
- Baskı öncesi baskı makinesini baskıya hazırlamak.
- Baskı ile ilgili ayarları yapmak.
- Baskı sürecini kontrol etmek.
- Baskı sonrası makineyi temizlemek.
- İş başı mesleki eğitimine ilişkin faaliyetlere katılmak.

TİPO BASKI MAKİNESİ OPERATÖRLÜĞÜ**Tanımı**

El dizgi kalıbı, makine dizgi kalıbı veya klişeyi tipo baskı makinelerine bağlayan, bu kalıplarla kağıt ve karton ürünleri üzerine mürekkepli baskı, gofre baskı, keski baskısı, numarator baskı ve sıcak yıldız baskı tekniklerini uygulayarak tipo baskı makinelerinde istenilen sayıda çoğaltma işlemi yapan kişidir.

Görevleri:

- Üretim sürecinin planlamasını yapmak .
- Baskı öncesi baskı makinesini baskıya hazırlamak.
- Baskı ile ilgili ayarları yapmak.
- Baskı sürecini kontrol etmek.
- Baskı sonrası makineyi temizlemek.
- İşbaşı mesleki eğitimine ilişkin faaliyetlere katılmak.

SERİGRAFİ BASKI OPERATÖRLÜĞÜ

Tanımı

Serigraf, kendi başına ve belirli bir süre içerisinde, farklı malzeme yüzeylerine serigrafı baskı tekniği ile baskı yapma bilgi ve becerisine sahip nitelikli kişidir.

Görevleri

- İş akışı planını yapmak.
- Baskı öncesi hazırlık yapmak.
- Kalıp hazırlığı yapmak.
- Baskıya hazırlık yapmak.
- Baskı yapmak.
- Baskı sonrası işlemleri gerçekleştirmek.
- İş başı eğitimi ilişkin faaliyetlere katılmak.

TİFDruk BASKI MAKİNELERİ OPERATÖRLÜĞÜ

Tanımı

Hazırlanmış tıfdruk baskı kalıp silindirlerini makineye bağlayan, baskı ile ilgili ayarları ve baskı çıkış ayarlarını yapan, baskı sürecini kontrol eden, baskı bitiminde makinenin periyodik temizlik ve bakımını yapan, malzeme ve makine bilgisine sahip, tıfdruk baskı araç gereç ve ekipmanlarını kullanan kişidir.

Görevleri:

- İş akışı planını yapmak.
- Baskıya hazırlık yapmak.
- Baskı taşıyıcı malzemenin baskı çıkış ayarlarını yapmak.
- Baskı ile ilgili ayarları yapmak.
- Baskı süresince kontroller yapmak.
- Baskı bitimi makineyi temizlemek.
- İş başı eğitimi ilişkin faaliyetlere katılmak.

FLEKSO BASKI MAKİNELERİ OPERATÖRLÜĞÜ

Tanımı

Flekso baskıcı, basım yoluyla çoğaltılmak istenen, orijinalerin Flekso baskı tekniğine göre, Flekso baskı kalıbını makineye bağlayan, baskı makinelerinde baskı öncesi, baskı ve baskı sonrası işlemleri yapan meslekî bilgi ve beceriye sahip meslek elemanıdır.

Görevleri

- İş akışı planını yapmak.
- Flekso baskı kalıbını makineye bağlamak.
- Flekso baskı makinesinin periyodik kontrolünü yapmak.
- Baskı öncesi hazırlık yapmak.
- Baskı yapmak.
- Kalite kontrolü yapmak.
- Baskı sonrası işlemleri yapmak.
- İşbaşı eğitimine ilişkin faaliyetlere katılmak.

TAMPON BASKI MAKİNELERİ OPERATÖRLÜĞÜ

Tanımı

Tampon baskıcı; düzgün olmayan yüzeylerde (golf topu , kahve kupaları, kalem vb.) tampon baskı makinesi ile baskı gerçekleştirmek için baskı öncesi,baskı, baskı sonrası işlemleri yapan meslekî bilgi ve becerisine sahip nitelikli kişidir.

Görevleri

- İş akışı planını yapmak.
- Kalıp hazırlığı yapmak.
- Baskı öncesi hazırlık ve baskı yapmak.
- Baskı sonrası işlemleri yapmak.
- İş başı eğitimi ilişkin faaliyetlere katılmak.

C . MESLEK ELEMANLARINDA ARANAN ÖZELLİKLERİ

Matbaacılık sektörünün baskı alanının da çalışmak isteyenler beden ve ruhen sağlıklı olmalıdır. Düşünce, el, göz ve parmaklarını eş güdümlü kullanabilmekte zorluk çekmemelidir. Görsel uzaysal zekalarının gelişmiş olması gerekir. Renkler ve şekiller arasındaki ilişkileri algılayabilmelidir. Dikkatli, sorumlu olmalıdır. Makine ve malzeme ile çalışmaktan hoşlanmalıdır. Bir işi planlayabilme ve uygulamaya koyabilme özelliğine sahip kişiler bu alanda rahatça üretim yapabilecek şekilde çalışırlar.

D. ÇALIŞMA ORTAMI ve KOŞULLARI

Matbaaların baskı üretim kısmında çalışırlar. Baskı operatörü üretim yaparken sürekli baskıyı takip etmek ve hatalara müdahale etmek için baskı makinesinin yanında çalışır.

Üretim aşamasında kullanılan yardımcı malzemeler, mürekkep, yağ ve asit içerikli maddeler baskı bölümlerinde kokulara neden olmaktadır. Ayrıca malzeme satıcıları, müşterilerle görüşmelerde bulunur. Kimi zamanda ziyaret eder.

E. İŞ BULMA İMKÂN LARI

Ofset baskı sistemi ülkemizde çok yaygın olarak kullanılmaktadır. Çeşitli tiplerde ve ebatlarda ofset baskı makinelerinin olması çalışma alanını genişletmektedir. Kamuda ve özel sektörde çalışma imkânı vardır.

Ayrıca kendi iş yerlerini de açabilirler.

Matbaalar, gazete, kitap, dergi basım evleri, banknot matbaaları gibi yerlerde çalışma imkânına sahiptirler. Eğitimini tamamlayan kişi rahatlıkla iş imkânı bulmaktadır. Ülkemizde her zaman bu alanda iyi eğitilmiş iş gücüne ihtiyaç vardır.

Tipo baskı, günümüzde işlevlerini değiştirmiş bir baskı tekniğidir. Kartvizit, el ilanı vb. sayısı az olan işlerde numarator, kesim, yıldız, gofre vb. işlemlerde yaygın olarak kullanılmaktadır. Daralan bir meslek olmasına rağmen kimi bölgelerde yoğun olarak kullanılmaktadır. İş bulma imkânının bölgenin özelliklerine göre değişmektedir. Ayrıca ambalaj üretiminde çeşitli kesim işlemlerinin yapılması bu baskı tekniğine olan ilgiyi korumaktadır.

Serigraf, çeşitli basım işletmelerinin serigraf atölyelerinde, tekstil fabrikalarının baskı ünitelerinde, seramik-cam atölyelerinde, elektronik devre imal eden fabrikalarda, dokuma ve duvar kâğıdı üreten fabrikalarda çalışabilir veya kendi iş yerini açabilir.

Flekso baskı operatörleri ambalaj sanayinde iş bulma imkânları vardır. Flekso baskı sistemi, ham maddesi naylon olan ambalajların baskısının yapılmasında yaygın olarak kullanılmaktadır. Birçok sektörleri için ürünlerini en uygun şekilde ambalajlamak yasal zorunluluk olduğu kadar pazarlama politikaları için de önemlidir. Ülkemizde üretim ve imalatın yapıldığı bölgelerde iş bulma imkânı vardır.

Tifdruk baskı makineleri operatörleri çoğunlukla ambalaj sektörü ile değerli kağıt baskısı alanlarında çalışırlar. Gıda üretim sektöründe ambalaj üzeri baskısı yapar. Bu nedenle gıda sektörünün gelişmiş olduğu bölgelerde iş bulma imkânları vardır. Ülkemizde iyi eğitilmiş tifdruk baskı makineleri operatörünün iş bulma şansı çok yüksektir.

Tampon baskı özel bir çalışma sahasıdır. Baskı işlemlerini özellikli yüzeylere yaparlar. Üç boyutlu yüzeyler, düzgün olmayan plastik malzemeler üzerine baskı yaparlar. İmalat sektörünün yaygın olduğu bölgelerde çalışma imkânları geniştir. Tampon baskı operatörleri kendi iş yerlerini açabilir.

ARAŞTIRIN

Bu alanlarda iş imkânları için Türkiye İş Kurumu, Meslek Danışma biriminden ücretsiz bilgi alabilirsiniz.

F. EĞİTİM VE KARIYER İMKÂN LARI

Meslek Lisesi eğitimi sonrasında meslek yüksek okullarının Matbaacılık, Matbaacılık ve Baskı Teknikleri, Fotoğrafçılık, Fotoğrafçılık ve Kameramanlık, Matbaacılık, Serigrafi alanlarına sınavsız geçiş hakları vardır.

ÖSS'de kendi alanlarında E.A. puan türü ile Matbaa Öğretmenliği lisans programını tercih ederler.

Özel yetenek sınavı ile öğrenci alan Baskı Sanatları, Cilt, Grafik, Grafik Tasarım, Grafik Öğretmenliği, Grafik Tasarımı programlarına yönelebilirler.

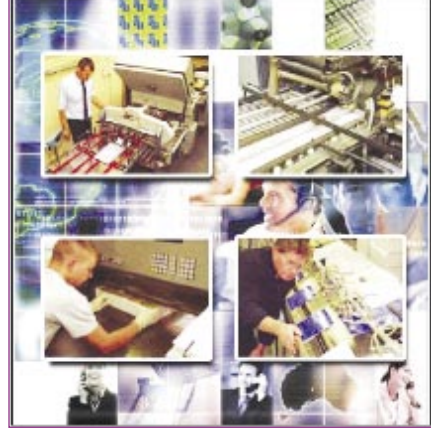
CİLTÇİLİK (MÜCELLİT)

Tanımı

Ciltçi, her türlü ciltlemeyle ilgili hazırlıkları ve ciltleme işlemlerini, baskı sonrası işlemlerini el ya da makine ve ekipmanı kullanarak, kendi başına ve belirli bir süre içerisinde yapma bilgi ve becerisine sahip nitelikli kişidir.

Görevleri

- İş akış sürecini planlamak.
- Cilt öncesi hazırlık yapmak.
- Kapak hazırlamak.
- Bez cilt yapmak.
- Karton kapaklı cilt yapmak.
- Kırım çeşitlerini yapmak.
- Tutturma işlemi yapmak.
- Harman çekmek.
- Sayma ve paketleme işlerini yapmak.
- İşbaşı eğitimine ilişkin faaliyetlere katılmak.

AMBALAJ ÜRETİM OPERATÖRLÜĞÜ

Tanımı

Ambalaj üretim operatörlüğü, her türlü ambalaj üretimi ile ilgili hazırlıkları, ambalaj baskı işlemi sonrası işlemlerini (katlama, kesim, kırım, birleştirme) elle ya da ilgili makine ve ekipmanları kullanarak belirli bir süre içerisinde yapma bilgi ve becerisine sahip nitelikli kişidir.

Görevleri

- İş akış planlamasını oluşturmak.
- Kesim bıçaklarına yapım tekniğini uygulamak.
- Kesim yapmak.
- Karton ambalaj ürünlerini yapıştırmak.
- İş başı eğitimine ilişkin faaliyetlere katılmak.

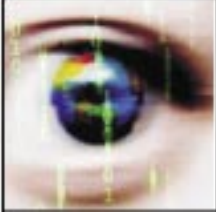

C . MESLEK ELEMANLARINDA ARANAN ÖZELLİKLER

Ciltçi ve ambalaj üretim operatörü olarak çalışmak isteyen kişiler;

Planlı ve organize çalışma özelliğine sahip olmalı titiz ve özenli olarak çalışabilmelidirler. Düşünce, el, göz ve parmaklarını eş güdümlü kullanabilmelidirler. Bir işi planlayabilme ve uygulamaya koyabilme özelliğine sahip, kimseler olmaları gerekir. Görsel uzaysal zekalarının gelişmiş olması gerekir.

Kalite ve standart uygulama çalışmalarına katılmaya istekli olmalıdır. Esnek çalışma koşullarına uyum sağlamalı, inisiyatif kullanma becerisine sahip olmalıdır. İş belirlenen zamanda standartlara uygun olarak yapabilmelidir. Kullanılan araç ve gereçlerin bir kısmı kesici ve delici özellikleri olduğu için dikkatli ve tedbirli olmalıdır. Makine ve malzeme ile çalışmaktan hoşlanmalıdır.

BAKIN

Günlük ihtiyaçlarımızı karşılamak için kullandığımız ürünlerin ambalajları ne kadar çeşitli. Bu kadar renkli, çeşitli, ilginç ambalajların tasarımı ve üretimi matbaacılık alanında yapılmaktadır.

D. ÇALIŞMA ORTAMI VE KOŞULLARI

Ciltçi ve ambalaj üretim operatörü olarak çalışmak isteyen kişiler; her türlü basım ve çoğaltma işleminin yapıldığı özel ve kamu matbaalarının baskı sonrası iş yerlerinde çalışabilirler. Ayrıca bağımsız olarak işletmelerde çalışabilirler. Bu iş yerlerinde teknolojik makinelerle çalışılmaktadır. Her geçen gün bilgisayarlı ve otomatik makinelerin kullanımının artmasıyla bu alanda çalıştırılacak iş gücünün niteliği de önem kazanmaya başlamıştır. Çalışma zamanlarının çoğunu makinelerin başında bulunarak geçirirler.

İş yerinin ölçeğine ve iş hacmine göre değişmekle birlikte, geç saatlere kadar çalışma, basım evi statüsündeki iş yerlerinde ise vardiyalı çalışma söz konusu olabilmektedir.

E. İŞ BULMA İMKÂN LARI

Ciltçi ve ambalaj üretim operatörü olarak çalışmak isteyen kişiler, her türlü basım ve çoğaltma işleminin yapıldığı özel ve kamu matbaalarının baskı sonrası işyerlerinde çalışabilirler. Ayrıca baskı sonrası hizmetleri veren cilt evlerinde çalışabilirler. Makine teknolojisi alanındaki gelişmelere paralel olarak bu alanda kullanılan makinelerin özellikleri artmıştır. Bu ise daha eğitimli iş gücüne olan talebi artırmıştır.

Ambalaj sektöründe gelişen rekabet ise bu alanda eğitimli ,verimli ,üretken iş gücünü ön plana çıkarmıştır. Ülkemizde imalât ve sanayi sektörünün gelişmiş olduğu bölgelerde bu alanda eğitimli iş gücünün iş bulma imkânı yüksektir.

F. EĞİTİM VE KARIYER İMKÂN LARI

Meslek Lisesi eğitimi sonrasında meslek yüksek okullarının Matbaacılık, Matbaacılık ve Baskı Teknikleri, Fotoğrafçılık, Fotoğrafçılık ve Kameramanlık,Matbaacılık,Serigrafi alanlarına sınavsız geçiş hakları vardır.

ÖSS’de kendi alanlarında E.A. puan türü ile Matbaa Öğretmenliği lisans programını tercih ederler.

Özel yetenek sınavı ile öğrenci alan Baskı sanatları , Cilt, Grafik, Grafik Tasarım, Grafik Öğretmenliği,Grafik Tasarımı programlarına yönelebilirler.

GÖRÜŞÜNÜZ

Meslek seçmek bir bakıma hayat çizginizi belirleme demektir. Bu nedenle meslekî alanınızı belirleme aşamasında mutlaka okulunuzun rehberlik servisi ile görüşme yapınız.